

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 16 mars 2023*

”Begäran om förhandsavgörande – Tillnärmning av lagstiftning – Betaltjänster på den inre marknaden – Direktiv 2007/64/EG – Artikel 47.1 a – Information till betalaren efter mottagande av betalningsordern – Artiklarna 58, 60 och 61 – Betaltjänstleverantörens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner – Skyldighet för denne leverantör att ersätta betalaren för icke auktoriserade transaktioner – Ramavtal – Skyldighet för nämnde leverantör att ge nämnde betalare information om den berörde betalningsmottagaren”

I mål C-351/21,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Justice de paix du canton de Forest (Fredsdomaren i kantonen Forest, Belgien) genom beslut av den 13 april 2021, som inkom till domstolen den 4 juni 2021, i målet

SV

mot

Beobank SA

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden E. Regan samt domarna D. Gratsias, M. Ilešič, I. Jarukaitis och Z. Csehi (referent),

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- ZG, genom C. Sarli, avocate,
- Beobank SA, genom D. Bracke, avocaat,

* Rättegångsspråk: franska.

- Belgiens regering, genom M. Jacobs, C. Pochet och L. Van den Broeck, samtliga i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom J. Očková, M. Smolek och J. Vlácil, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom T. Scharf och H. Tserepa-Lacombe, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 7 juli 2022 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 38 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 2007, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan ZG och Beobank SA, som är ett belgiskt bankinstitut, hos vilket klaganden i det nationella målet är innehavare av ett bankkonto. Målet rör två betalningstransaktioner som utförts med hjälp av klagandens betalkort och som denne anser vara icke auktoriserade transaktioner.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skälen 1, 21, 23, 27, 40, 43 och 46 i direktiv 2007/64 hade följande lydelse:
 - ”(1) Det är avgörande för inrättandet av den inre marknaden att alla inre gränser i [Europeiska] gemenskapen avlägsnas för att möjliggöra fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital. Därför är en väl fungerande inre marknad för betaltjänster mycket viktig. ...
 - ...
 - (21) Detta direktiv bör specificera betaltjänstleverantörernas skyldigheter att lämna information till betaltjänstanvändarna, vilka bör erhålla tydlig information på samma höga nivå om betaltjänster, så att de kan fatta välgrundade beslut och jämföra erbjudanden inom EU. För att insynen ska värnas, bör i direktivet fastställas harmoniserade krav, vilka behövs för att garantera att nödvändig och tillräcklig information lämnas till betaltjänstanvändarna om betaltjänstavgiften och betalningstransaktionerna. För att främja en väl fungerande inre marknad för betaltjänster bör medlemsstaterna inte få anta andra bestämmelser om information än bestämmelserna i detta direktiv.
 - ...

(23) Den begärda informationen bör stå i proportion till användarnas behov och meddelas i standardiserad form. Informationskraven på enstaka betalningstransaktioner bör dock skilja sig från kraven på ramavtal om en serie betalningstransaktioner.

...

(27) Det sätt på vilket betaltjänstleverantören ska ge betaltjänstanvändaren erforderlig information bör beakta såväl betaltjänstanvändarens behov som praktiska tekniska aspekter och kostnadseffektivitet och baseras på vad som överenskommits i avtalet om betaltjänster. ...

...

(40) Det är av avgörande betydelse för en helt integrerad direkthantering av betalningar, och för rättssäkerheten vad gäller underliggande inbördes skyldigheter mellan betaltjänstanvändare, att hela det belopp som betalaren överför krediteras betalningsmottagarens konto. ...

...

(43) För att betalningar inom gemenskapen ska göras mer effektiva, bör en maximal tid på en dag tillämpas för alla betalningsorder som initierats av betalaren i euro eller valutan i en medlemsstat utanför euroområdet, inklusive betalningar och penningöverföringar. ... Med tanke på att de nationella infrastrukturerna för betalningar ofta är mycket effektiva, bör medlemsstaterna, för att förhindra att de nuvarande servicenivåerna försämrats, i lämpliga fall dock få behålla eller fastställa bestämmelser om kortare genomförandetider än en bankdag.

...

(46) För att betalningssystemet ska fungera friktionsfritt och effektivt måste användaren kunna lita på att betaltjänstleverantören utför betalningstransaktionen korrekt och inom avtalad tid. Leverantören har i regel förutsättningar att bedöma riskerna i samband med betalningstransaktionen. Det är leverantören som tillhandahåller betalningssystemet, vidtar åtgärder för att återkalla felaktigt placerade medel och i de flesta fall beslutar om vilka mellanhänder som ska bidra till att utföra betalningstransaktionen. Med hänsyn till alla dessa överväganden är det, utom under onormala och oförutsägbara förhållanden, helt klart lämpligt att betaltjänstleverantören blir ansvarig för utförandet av en betalningstransaktion som denne har tagit emot från användaren, utom för betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs handlingar och underlåtelser, för vilka endast betalningsmottagaren är ansvarig. För att emellertid inte lämna betalaren skyddslös i osannolika sammansättningar där det kan förbli öppet (*non liquet*) huruvida betalningsbeloppet vederbörligen mottogs av betalningsmottagarens betaltjänstleverantör eller ej, bör den motsvarande bevisbördan ligga på betalarens betaltjänstleverantör. Som regel kan det förväntas att det förmedlande institut, vanligtvis ett 'neutralt' organ såsom en centralbank eller en clearingorganisation, som överför betalningsbeloppet från den sändande till den mottagande betaltjänstleverantören kommer att lagra kontouppgifterna och kunna tillhandahålla dessa när så är nödvändigt. När betalningsbeloppet har krediterats den mottagande betaltjänstleverantörens konto, bör betalningsmottagaren omedelbart ha en fordran på sin betaltjänstleverantör för kreditering på sitt konto."

4 I artikel 4 i direktivet, med rubriken ”Definitioner”, angavs följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

...

4. *betalningsinstitut*: en juridisk person som har beviljats auktorisation i enlighet med artikel 10 att tillhandahålla och utföra betaltjänster inom gemenskapen.

5. *betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren vid placering, överföring eller uttag av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.

...

7. *betalare*: en fysisk eller juridisk person som är betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto eller, om det inte finns något betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder.

8. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion.

9. *betaltjänstleverantör*: sådana organ som avses i artikel 1.1 och juridiska och fysiska personer som omfattas av undantaget enligt artikel 26.

10. *betaltjänstanvändare*: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst i egenskap av antingen betalare eller betalningsmottagare eller i båda dessa egenskaper.

11. *konsument*: en fysisk person som enligt de avtal om betaltjänster som omfattas av detta direktiv agerar vid sidan av sin närings- eller yrkesverksamhet.

12. *ramavtal*: ett avtal om betaltjänster som reglerar det kommande genomförandet av enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto.

...”

5 Avdelning III i direktivet, med rubriken ”Klarhet om villkoren och informationskraven för betaltjänster”, innehöll ett kapitel 2, med rubriken ”Enstaka betalningstransaktioner”.

6 I artikel 38 i samma direktiv, med rubriken ”Information till betalaren efter mottagande av betalningsordern”, föreskrevs följande i led a:

”Omedelbart efter det att betalningsordern tagits emot ska betalarens betaltjänstleverantör på samma sätt som anges i artikel 36.1 lämna eller göra tillgänglig för betalaren följande information:

a) En uppgift som gör det möjligt för betalaren att identifiera betalningstransaktionen samt, i tillämpliga fall, uppgifter som avser betalningsmottagaren.”

- 7 I kapitel 3 i avdelning III i direktiv 2007/64, med rubriken ”Ramavtal”, återfanns artikel 41 med rubriken ”Allmän förhandsinformation”. I artikel 41.1 föreskrevs följande:

”... Informationen och villkoren ska vara enkla att förstå och uttryckas klart och lättbegripligt på ett språk som är officiellt språk i den medlemsstat där betaltjänsten erbjuds, eller på något annat språk som parterna kommit överens om.”

- 8 I artikel 47 i direktivet, med rubriken ”Information till betalaren om enskilda betalningstransaktioner”, föreskrevs följande i punkterna 1 och 2:

”1. Efter det att beloppet motsvarande den enskilda betalningstransaktionen har debiterats betalarens konto eller, i det fall att betalaren inte använder något betalkonto, efter mottagandet av betalningsordern ska betalarens betaltjänstleverantör på samma sätt som föreskrivs i artikel 41.1 utan onödigt dröjsmål ge betalaren följande information:

- a) En uppgift som gör det möjligt för betalaren att identifiera varje betalningstransaktion samt, om så är lämpligt, information om betalningsmottagaren.
- b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta med vilken betalarens betalkonto debiteras eller i den valuta som används för betalningsordern.
- c) Avgifterna för betalningstransaktionen och, i tillämpliga fall, en specificering av dessa, eller den ränta som ska betalas av betalaren.
- d) I tillämpliga fall, den växelkurs som betalarens betaltjänstleverantör tillämpar vid betalningstransaktionen, samt betalningstransaktionens belopp efter denna valutakonvertering.
- e) Valuteringsdag för kreditering eller den dag då betalningsordern togs emot.

2. Ramavtal får innehålla villkoret att den information som avses i punkt 1 regelbundet ska lämnas eller göras tillgänglig minst en gång i månaden och på ett överenskommet sätt så att betalaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.”

- 9 Artikel 58 i nämnda direktiv, med rubriken ”Meddelande om icke auktoriserade eller felaktigt utförda betalningstransaktioner”, hade följande lydelse:

”Betaltjänstanvändaren ska få rättelse av betaltjänstleverantörens sida endast om han, när han får kännedom om icke auktoriserade eller felaktigt utförda betalningstransaktioner som ger upphov till en fordran även sådan som följer av artikel 75, underrättar sin betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål och senast 13 månader efter debiteringsdagen, utom, i förekommande fall, om betaltjänstleverantören varken har lämnat information om betalningstransaktionen eller gjort informationen tillgänglig i enlighet med avdelning III.”

- 10 I artikel 59 i samma direktiv, med rubriken ”Bevis för autentisering och genomförande av betalningstransaktioner”, föreskrevs följande:

”1. Om en betaltjänstanvändare nekar till att ha auktoriserat en genomförd betalningstransaktion eller hävdar att betalningstransaktionen inte har genomförts på korrekt sätt, ska medlemsstaterna kräva att hans betaltjänstleverantör ska kunna styrka att betalningstransaktionen autentiserats,

registrerats korrekt, kontoförts och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan bristfällighet.

2. Om en betaltjänstanvändare nekar till att ha auktoriserat en genomförd betalningstransaktion, ska användningen av ett betalningsinstrument som registrerats av betaltjänstleverantören inte nödvändigtvis vara tillräckligt för att visa vare sig att betalningen hade auktoriserats av betalaren eller att betalaren handlat bedrägligt, eller avsiktligt eller av grov vårdslöshet försummat att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 56.”

- 11 I artikel 60 i direktiv 2007/64, med rubriken ”Betaltjänstleverantörens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner”, föreskrevs följande:

”1. Vid icke auktoriserade betalningstransaktioner ska medlemsstaterna, utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 58, se till att betalarens betaltjänstleverantör omedelbart betalar tillbaka beloppet för den icke auktoriserade betalningstransaktionen till betalaren och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den icke auktoriserade betalningstransaktionen inte hade ägt rum.

2. Ytterligare ekonomisk ersättning får fastställas i enlighet med tillämplig lag för det avtal som ingåtts mellan betalaren och hans betaltjänstleverantör.”

- 12 I artikel 61 i direktivet, med rubriken ”Betalarens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner”, föreskrevs följande i punkterna 1–3:

”1. Med avvikelse från artikel 60 ska betalaren stå för sådana förluster vid alla icke auktoriserade betalningstransaktioner, upp till högst 150 [euro], som är en följd av att ett förlorat eller stulet betalningsinstrument använts eller, om betalaren har underlåtit att skydda de personliga säkerhetsanordningarna, av att ett betalningsinstrument missbrukats.

2. Betalaren ska stå för samtliga förluster till följd av icke auktoriserade betalningstransaktioner om denne åsamkats dem genom att ha handlat bedrägligt eller avsiktligt eller genom grov vårdslöshet har underlåtit att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 56. I sådana fall är det maximibelopp som avses i punkt 1 i denna artikel inte tillämpligt.

3. I sådana fall där betalaren inte har handlat bedrägligt eller avsiktligt underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 56 får medlemsstaterna minska det ansvar som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel, varvid hänsyn ska tas särskilt till arten av de personliga säkerhetsanordningar som hör till betalningsinstrumentet och till de omständigheter under vilka det förlorades, stals eller missbrukades.”

- 13 I artikel 86 i nämnda direktiv, med rubriken ”Fullständig harmonisering”, föreskrevs i punkt 1 att ”[u]tan att det påverkar tillämpningen av [artikel] ... 61.3 ..., får medlemsstaterna i den mån detta direktiv innehåller harmoniserade bestämmelser inte behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i detta direktiv”.

Belgisk rätt

- 14 I artikel VII.18 punkt 1 i Code de droit économique (lagen om ekonomisk rätt), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad lagen om ekonomisk rätt), föreskrevs följande:

”Efter det att den enskilda betalningstransaktionens belopp har debiterats betalarens konto, eller efter mottagande av betalningsordern om betalaren inte använder något betalkonto, ska betalarens betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål och på samma sätt som föreskrivs i artikel VII.12.[1] ge betalaren följande information:

1° En uppgift som gör det möjligt för betalaren att identifiera varje betalningstransaktion samt, om så är lämpligt, information om betalningsmottagaren.”

- 15 I artikel VII.35 i lagen om ekonomisk rätt föreskrevs följande:

”Betalarens betaltjänstleverantör ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel VII. 33, efter en *prima facie*-kontroll med avseende på bedrägeri från betalarens sida, omedelbart betala tillbaka beloppet för den icke auktoriserade betalningstransaktionen till betalaren och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den icke auktoriserade betalningstransaktionen inte hade ägt rum, om så är lämpligt jämte ränta på detta belopp.

Betalarens betaltjänstleverantör ska också ersätta andra eventuella ekonomiska följder, i synnerhet kostnader som kontohavaren har haft för att fastställa den ersättningsgilla skadan.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 16 ZG är bosatt i Belgien och innehar ett bankkonto hos Beobank i Belgien. Till kontot är ett betalkort kopplat.
- 17 Natten mellan den 20 och den 21 april 2017 befann sig ZG i Valencia (Spanien). En första betalning på 100 euro genomfördes klockan 00.35 med hjälp av hans betalkort vid en inrättning vars exakta karaktär parterna i det nationella målet är oense om. Därefter genomfördes två andra betalningar med detta kort och på samma mobila betalningsterminal, till ett belopp om 991 euro, klockan 01.35, respektive 993 euro klockan 02.06. En fjärde betalning gjordes klockan 02.35 med ett belopp om 994 euro, men denna betalning nekades.
- 18 ZG har inte bestritt den första betalningen på 100 euro, men har bestritt den andra och den tredje betalningen (nedan kallade de betalningar som är aktuella i det nationella målet). Han har vid den hänskjutande domstolen förklarat att han inte längre minns vad som hänt efter att ha intagit en dryck vid den aktuella inrättningen. Han minns inte heller inrättningens namn och adress och säger sig ha blivit lurad, vilket underlättades av att han hade fått i sig ett narkotiskt preparat.
- 19 ZG spärrade sitt kort den 23 april 2017, och den 29 april 2017 gjorde han en anmälan till polismyndigheten i Bryssel (Belgien) avseende stöld och missbruk av hans bankkort.

- 20 Vid Justice de paix du canton de Forest (Fredsdomaren i kantonen Forest (Belgien), som är den hänskjutande domstolen, har klaganden i det nationella målet framställt ett skadeståndsanspråk på 500 euro, men även yrkat ersättning för de omtvistade betalningarna, det vill säga med ett belopp om 1 984 euro. Han anser att dessa betalningar utgör ”icke auktoriserade transaktioner”, i den mening som avses i artikel VII.35 i lagen om ekonomisk rätt.
- 21 Beobank har bestritt de faktiska omständigheterna såsom de beskrivits av ZG och har vägrat att återbetala beloppen. Beobank anser att betalningarna hade auktoriserats alternativt att ZG åtminstone gjort sig skyldig till ”grov vårdslöshet”.
- 22 Den hänskjutande domstolen anser att det är viktigt att få fram vem som var mottagare av de omtvistade utbetalningarna. Bedrägerier som begås av tredje man med hjälp av ett brottsoffers betalkort gör det i allmänhet möjligt för bedragaren att göra inköp eller kontantuttag. I förevarande fall har, enligt ZG, bedrägeribeloppet kommit en tredje mans bankkonto till godo.
- 23 Den hänskjutande domstolen har angett att Beobank, till följd av en begäran från ZG:s ombud, endast lämnat ut en digital referens och geolokaliseringssuppgifter för den berörda terminalen, utan att ange identiteten på den aktuella betalningsmottagaren med några andra uppgifter än ”COM SU VALENCIA ESP”. Den hänskjutande domstolen har förtydligat att förfarandet avbröts efter den muntliga förhandlingen för att ge Beobank möjlighet att lämna ytterligare uppgifter, men att Beobank inte inkom med några kompletteringar, utan angav att man inte hade erhållit någon ytterligare information från bolaget ATOS som förvaltar den använda betalningsterminalen. Beobank menar att det är betalningsmottagarens spanska bank, Sabadell, som vägrar att lämna ut information om den berörda näringsidkarens identitet.
- 24 Den hänskjutande domstolen anser, med hänvisning till artikel VII.18 i lagen om ekonomisk rätt, det nödvändigt att fastställa huruvida denna bestämmelse innebar att bankinstitutet, i fråga om denna information, omfattades av en skyldighet att agera på ett visst sätt eller att uppnå ett visst resultat. Om EU-domstolens tolkning gör det möjligt att slå fast att Beobank har underlåtit att uppfylla sin skyldighet, innebär det enligt den hänskjutande domstolen att den ”kan ... dra slutsatser av detta beträffande [bankens skyldighet] att betala ersättning för de omtvistade transaktionerna och/eller vad gäller yrkandet om ersättning för den förlorade möjligheten att återkräva medlen från tredje man”.
- 25 Vid den hänskjutande domstolen har Beobank anfört att artikel VII.18 i lagen om ekonomisk rätt endast ålägger banken en skyldighet att agera på ett visst sätt, eftersom den bara föreskriver att banken ska lämna ut den information som den erhållit av sin korrespondentbank, och att det åligger konsumenten att vända sig till denna korrespondentbank, om uppgifterna är otillräckliga. Beobank har i det nu aktuella fallet uppmanat den hänskjutande domstolen att, om den finner det lämpligt, ”utfärda ett domstolsföreläggande” till Sabadell, för att få denna bank att lämna ut de handlingar som gör det möjligt att identifiera betalningsmottagaren. Beobank menar att det i avsaknad av ett tillfredsställande svar finns skäl att förordna om en utredning, genom en framställning om bevisupptagning, för att kunna höra Sabadells ledningsorgan. Beobank har till stöd för sin ståndpunkt åberopat uttrycket ”om så är lämpligt”, som används i den aktuella bestämmelsen. ZG anser i stället att Beobank ska hållas ansvarigt för Sabadells underlåtenhet att lämna ut uppgifter.

26 Mot denna bakgrund beslutade Justice de paix du canton de Forest (Fredsdomaren i kantonen Forest) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

- ”1) Är [betal]tjänstleverantören enligt artikel 38 ... a i direktiv 2007/64 skyldig att agera på ett visst sätt eller att uppnå ett visst resultat när det gäller att lämna ’uppgifter som avser betalningsmottagaren’?
- 2) Omfattar de ’uppgifter som avser betalningsmottagaren’ som nämns i denna bestämmelse uppgifter som gör det möjligt att identifiera den fysiska eller juridiska person som mottagit betalningen?”

Inledande synpunkter

- 27 Domstolen påpekar inledningsvis att begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 38 a i direktiv 2007/64, det vill säga en bestämmelse som ingår i kapitel 2 i direktivet. Detta kapitel återfinns i avdelning III i direktivet, som har rubriken ”Klarhet om villkoren och informationskraven för betaltjänster”, och reglerade ”[e]nstaka betalningstransaktioner”.
- 28 Detta kapitel 2 var, i enlighet med vad som stadgades i artikel 35.1 i direktiv 2007/64, tillämpligt på ”enstaka betalningstransaktioner som inte omfattas av ett ramavtal”.
- 29 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att ZG är innehavare av ett betalkonto hos Beobank, till vilket ett betalkort är kopplat. Det är med hjälp av detta betalkort som de aktuella betalningarna har gjorts.
- 30 Under dessa omständigheter framstår de betalningar som är aktuella i det nationella målet, såsom Beobank, den tjeckiska regeringen och Europeiska kommissionen har gjort gällande, inte som ”enstaka betalningstransaktioner”, i den mening som avses i kapitel 2 i avdelning III i direktiv 2007/64, utan omfattas snarare av tillämpningsområdet för kapitel 3, med rubriken ”Ramavtal”, i avdelning III i direktivet.
- 31 Detta kapitel 3 var, i enlighet med artikel 40 i direktivet, tillämpligt på betalningstransaktioner som omfattas av ett ramavtal. Ett ”ramavtal” definierades i artikel 4 led 12 i samma direktiv som ett ”ett avtal om betaltjänster som reglerar det kommande genomförandet av enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto”.
- 32 Domstolen utgår således från antagandet att artikel 47.1 a i direktiv 2007/64 var tillämplig på de betalningar som är aktuella i det nationella målet.
- 33 För att EU-domstolen ska kunna ge den hänskjutande domstolen ett användbart svar, ska frågorna följaktligen förstås så, att de avser tolkningen av artikel 47.1 a i direktiv 2007/64 och inte tolkningen av artikel 38 a i samma direktiv.
- 34 Domstolen påpekar vidare att ZG vid den hänskjutande domstolen bland annat har yrkat ersättning för de betalningar som är i fråga i det nationella målet. ZG anser att dessa betalningar är ”icke auktoriserade”, som en följd av Beobanks avslag på ansökan om återbetalning. Som skäl för sitt avslag angav banken att ZG faktiskt hade auktoriserat dessa betalningar eller åtminstone hade gjort sig skyldig till ”grov vårdslöshet”.

- 35 Som svar på domstolens skriftliga frågor har det bekräftats att ZG:s talan grundar sig på artikel VII.35 i lagen om ekonomisk rätt varigenom artikel 60 i direktiv 2007/64 införlivas med belgisk rätt. I nämnda artikel stadgas att vid icke auktoriserade betalningstransaktioner ska den berörda betalarens betaltjänstleverantör omedelbart betala tillbaka beloppet för denna betalningstransaktion till betalaren och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den icke auktoriserade betalningstransaktionen inte hade ägt rum. Betalaren ska enligt artikel 61.2 i samma direktiv emellertid stå för samtliga förluster till följd av icke auktoriserade betalningstransaktioner, om denne åsamkats dem genom att ha handlat bedrägligt eller avsiktligt eller genom grov vårdslöshet har underlåtit att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 56.
- 36 Den hänskjutande domstolen tycks anse att om det, mot bakgrund av EU-domstolens svar på de ställda frågorna, visar sig att Beobank har åsidosatt sin skyldighet att tillhandahålla ZG de uppgifter som föreskrivs i artikel 47.1 a i direktiv 2007/64, kan den dra slutsatser härav bland annat såvitt gäller Beobanks skyldighet att betala ersättning för de aktuella betalningarna.
- 37 Det ska härvidlag påminnas om att EU-domstolen har slagit fast att det ansvarssystem för betaltjänstleverantörer som föreskrivs i artikel 60.1 i direktiv 2007/64 och i artiklarna 58 och 59 i samma direktiv har varit föremål för en fullständig harmonisering. Detta innebär att såväl ett parallellt ansvarssystem med avseende på samma ansvarsgrundande händelse som ett konkurrerande ansvarssystem som möjliggör för betaltjänstanvändaren att göra gällande betaltjänstleverantörens ansvar på grundval av andra ansvarsgrundande händelser är oförenligt med direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 september 2021, C-337/20, CRCAM, EU:C:2021:671, punkterna 42 och 46).
- 38 Det harmoniserade ansvarssystemet för icke auktoriserade eller felaktigt utförda transaktioner som införts genom direktiv 2007/64 får bara konkurrera med ett alternativt ansvarssystem i nationell rätt avseende samma omständigheter och samma grund under förutsättning att detta inte skadar den harmoniserade ordningen och inte undergräver direktivets syfte och ändamålsenliga verkan (dom av den 2 september 2021, C-337/20, CRCAM, EU:C:2021:671, punkt 45).
- 39 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 53 och 60 i sitt förslag till avgörande kan en nationell domstol inte bortse från direktivets uppdelning mellan auktoriserade eller icke auktoriserade betalningstransaktioner, och kan således inte uttala sig om rätten till återbetalning utan att först kvalificera en transaktion som "auktoriserad" eller "icke auktoriserad". Artikel 60.1 i direktiv 2007/64, jämförd med artikel 86.1 i samma direktiv, utgör således hinder för att en betaltjänstanvändare gör gällande en betaltjänstleverantörs ansvar på grund av att denna tjänsteleverantör har underlåtit att fullgöra sin informationsskyldighet enligt artikel 47.1 a i direktiv 2007/64, i den mån detta ansvar rör återbetalning av betalningstransaktioner.
- 40 I motsats till vad den hänskjutande domstolen tycks anse, följer härav att en eventuell underlåtenhet från Beobanks sida att uppfylla sin skyldighet att lämna de uppgifter som föreskrivs i artikel 47.1 a i direktiv 2007/64, vilken avses i tolkningsfrågorna, inte i sig kan medföra en skyldighet att betala ersättning för de betalningar som är aktuella i det nationella målet.
- 41 Det framgår emellertid av den hänskjutande domstolens uppgifter att den anser att typen av inrättning som ZG har besökt och de tjänster som tillhandahålls där kan påverka bedömningen av huruvida de betalningar som är aktuella i det nationella målet var auktoriserade eller ej.

Twisten mellan parterna i detta avseende skulle emellertid kunna lösas om identiteten på mottagaren av dessa betalningar var känd, vilket kräver att det fastställs vem som slutligen är skyldig att lämna nödvändiga upplysningar i detta avseende. Det framgår även av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen ska pröva en begäran från Beobank om att vidta åtgärder för processledning i syfte att uppmana betalningsmottagarens betaltjänstleverantör att lämna vissa uppgifter om denne mottagare.

- 42 Det ska i det avseendet påpekas att en nationell domstol har en mycket vittgående möjlighet att hänskjuta en fråga till EU-domstolen, om den bedömer att det i ett mål som pågår inför den har uppkommit frågor som kräver ett avgörande avseende tolkningen eller giltigheten av unionsrätten för att den ska kunna döma i målet. En nationell domstol får dessutom utnyttja denna möjlighet när helst den finner det lämpligt under förfarandet (se dom av den 14 november 2018, Memoria et Dall'Antonia, C-342/17, EU:C:2018:906, punkt 33 och där angiven rättspraxis).
- 43 Det följer dessutom av fast rättspraxis att det uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det kommande rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i det nationella målet bedöma relevansen av den fråga som ställs till EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när den fråga som ställts avser tolkningen eller giltigheten av en unionsbestämmelse. Av detta följer att en fråga om tolkningen eller giltigheten av unionsrätten presumeras vara relevant. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen eller giltighetsprövningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 7 september 2022, Cilevičs m.fl., C-391/20, EU:C:2022:638 punkterna 41 och 42).
- 44 Enligt nämnda rättspraxis gäller att i den mån den hänskjutande domstolen anser det nödvändigt, i samband med bedömningen av huruvida de betalningar som är aktuella i det nationella målet är auktoriserade eller inte, inbegripet såvitt gäller de åtgärder för processledning som eventuellt ska vidtas i detta sammanhang, att få kännedom om arten och omfattningen av den information som den berörda betalarens betaltjänstleverantör ska tillhandahålla betalaren enligt artikel 47.1 a i direktiv 2007/64, ska tolkningsfrågorna anses relevanta för utgången i det nationella målet.

Prövning av tolkningsfrågorna

- 45 Den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 47.1 a i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att en betalares betaltjänstleverantör är skyldig att tillhandahålla betalaren information som gör det möjligt att identifiera den fysiska eller juridiska person som är mottagare till en betalningstransaktion som debiterats betalarens konto och inte endast den information som betaltjänstleverantören, efter att ha gjort erforderliga ansträngningar, förfogar över med avseende på denna betalning.

- 46 Enligt domstolens fasta praxis ska vid tolkningen av en unionsbestämmelse inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 12 januari 2023, *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság*, C-132/21, EU:C:2023:2, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 47 Vad gäller lydelsen av artikel 47.1 i direktiv 2007/64 påpekar domstolen följande. I denna bestämmelse föreskrivs att efter det att beloppet motsvarande den enskilda betalningstransaktionen har debiterats betalarens konto eller, i det fall att betalaren inte använder något betalkonto, efter mottagandet av betalningsordern, ska betalarens betaltjänstleverantör på sätt som föreskrivs i artikel 41.1, och utan onödigt dröjsmål, ge betalaren ett visst antal upplysningar.
- 48 För att uppfylla detta krav är den berörda betalarens betaltjänstleverantör skyldig att, i enlighet med artikel 47.1 a i direktiv 2007/64, överföra en uppgift som gör det möjligt för betalaren att identifiera varje betalningstransaktion samt, ”om så är lämpligt, information om betalningsmottagaren”.
- 49 Med det i ovannämnda bestämmelse använda begreppet betalningsmottagare avses enligt artikel 4 led 8 i direktiv 2007/64 den fysiska eller juridiska person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion. I direktivet anges emellertid inte vilken ”information” som ska lämnas i enlighet med artikel 47.1 a vad gäller den.
- 50 Ordalydelsen i sistnämnda bestämmelse gör det inte möjligt att fastställa, såsom den hänskjutande domstolen har påpekat, huruvida skyldigheten att lämna denna information utgör en skyldighet att agera på ett visst sätt eller en skyldighet att uppnå ett visst resultat, och detta bland annat på grund av den inskjutna satsen ”om så är lämpligt” i bestämmelsen.
- 51 Under dessa omständigheter ska domstolen, i enlighet med den rättspraxis som det erinrats om i punkt 46 i förevarande dom, undersöka det sammanhang som artikel 47.1 a i direktiv 2007/64 ingår i och de mål som eftersträvas med direktivet.
- 52 Vad gäller det relevanta sammanhanget erinrar domstolen om följande. Det framgår av artikel 86.1 i direktiv 2007/64 att direktivet, såsom redan har påpekats i punkt 37 i förevarande dom, innebär en fullständig harmonisering som hindrar medlemsstaterna från att behålla eller införa andra bestämmelser än dem som finns i direktivet, om inte annat föreskrivs i direktivet, vilket emellertid inte är fallet när det gäller skyldigheten att lämna uppgifter enligt artikel 47.1 i direktivet. I skäl 21 i direktivet anges således att det inte är tillåtet för medlemsstaterna att anta andra bestämmelser angående information än de som fastställs i nämnda direktiv.
- 53 Med hänsyn till att det skett en sådan fullständig harmonisering anser domstolen att den informationskyldighet som föreskrivs i artikel 47.1 i direktiv 2007/64 med nödvändighet utgör en skyldighet som medlemsstaterna ska genomföra utan möjlighet att avvika från den och utan att kunna mildra skyldigheten genom att kvalificera den som en skyldighet att agera på ett visst sätt snarare än en skyldighet att uppnå ett visst resultat. Det finns för övrigt inget i systematiken i artikel 47 som tyder på att unionslagstiftaren, genom att föreskriva skyldigheter som på ett precist sätt anger vilka åtgärder som ska vidtas, endast avsåg att ansträngningar skulle göras i detta avseende och inte avsåg att fastställa vilka konkreta resultat som skulle uppnås.

- 54 Denna slutsats bekräftas av den omständigheten att vissa andra bestämmelser i direktiv 2007/64 har avfattats i ordalag av vilka det klart framgår att det är tillräckligt att göra vissa ansträngningar för att uppfylla de krav som uppställs i dessa bestämmelser. Så är bland annat fallet med artikel 74.2 andra stycket i direktivet eller artikel 75.1 fjärde stycket i direktivet, enligt vilka en betalares betaltjänstleverantör ska ”vidta skäligen åtgärder” för att återvinna medel eller spåra betalningstransaktionen som inte genomförts eller genomförts bristfälligt. Det kan således logiskt antas att lagstiftaren skulle ha använt uttryck som liknar dem i artikel 47.1 a i nämnda direktiv, om det vore tillräckligt att enbart göra ansträngningar för att ge betalaren information om betalningsmottagaren för att uppfylla skyldigheten i denna bestämmelse.
- 55 När det gäller den inskjutna satsen ”om så är lämpligt” i artikel 47.1 a i direktiv 2007/64 kan denna sats, mot bakgrund av vad som anförts ovan, inte förstås så, att betaltjänstleverantören endast ska ge betalaren information som gör det möjligt att identifiera mottagaren av en betalningstransaktion om denne, efter att ha gjort vissa ansträngningar i detta avseende, själv förfogar över denna information.
- 56 I detta sammanhang ska den nämnda inskjutna satsen däremot förstås på följande sätt. Den information om mottagaren av en betalningstransaktion som betaltjänstleverantören ska lämna till den berörda betalaren, efter det att beloppet för en betalningstransaktion har debiterats betalarens konto eller vid den tidpunkt som överenskommit med tillämpning av artikel 47.2 i direktivet, omfattar den information som betaltjänstleverantören förfogar över eller borde ha förfogat över i enlighet med unionsrätten.
- 57 Denna tolkning finner stöd i syftet med direktiv 2007/64, såsom det framgår av skälen 1, 21, 23, 40 och 43, vilket bland annat består i att säkerställa att den inre marknaden för betaltjänster fungerar väl, att säkerställa att betaltjänstanvändare enkelt kan identifiera betalningstransaktioner genom att erhålla ”tydlig information [som är] på samma höga nivå [överallt]”, vilken är både nödvändig och tillräcklig, om såväl betaltjänststavtalet som själva betalningstransaktionerna. Informationen bör stå i proportion till användarnas behov och meddelas i standardiserad form. Syftet med det ovanstående är att säkerställa dels en helt integrerad direkthantering av betalningar dels effektivare och snabbare betalningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 mars 2019, Tecnoservice Int., C-245/18, EU:C:2019:242, punkt 28).
- 58 Av detta följer att syftet med direktiv 2007/64 var att fastställa en hög ”standard” för den information som betaltjänstleverantörerna är skyldiga att överföra till användarna.
- 59 För att uppfylla de krav som det erinras om i punkt 57 i förevarande dom måste den information som betaltjänstleverantören ska lämna till den berörda betalaren i enlighet med artikel 47.1 a i direktiv 2007/64 vara tillräckligt precis och betydelsefull. I avsaknad av information med sådana egenskaper skulle betalaren nämligen inte med hjälp av denna information kunna identifiera den berörda betalningstransaktionen på ett säkert sätt. Tillhandahållande av övriga uppgifter som krävs enligt artikel 47.1 i direktivet, såsom den aktuella betalningstransaktionens belopp, valuteringsdag för kreditering eller den dag då betalningsordern togs emot samt, beroende på omständigheterna, de avgifter och växelkurser som tillämpas, skulle vidare vara utan intresse för betalaren, eftersom denne inte skulle ha möjlighet att koppla denna information till en bestämd betalningstransaktion.
- 60 Den ”uppgift som gör det möjligt för betalaren att identifiera varje betalningstransaktion”, som avses i första ledet i artikel 47.1 a i direktiv 2007/64, består av en kombination av bokstäver och/eller siffror som huvudsakligen tillgodoser it-behov, vilket innebär att den, även om den

lämpar sig för en integrerad direkthantering, inte gör det möjligt för den berörda betalaren att koppla denna uppgift till en viss betalningstransaktion. När det talas om att den berörda betalarens betaltjänstleverantör ska ge betalaren nödvändig information för att uppfylla de krav som bestämmelsen föreskriver, åsyftas således med nödvändighet den ytterligare omständighet som avses i andra delen av meningen i artikel 47.1 a, det vill säga "information om betalningsmottagaren".

- 61 Det ska i detta hänseende erinras om att det i skäl 27 i direktiv 2007/64 anges att det sätt på vilket betaltjänstleverantören ska ge betaltjänstanvändaren erforderlig information bör beakta bland annat betaltjänstanvändarens behov.
- 62 Såsom anges i skäl 46 i direktiv 2007/64 är det dessutom den berörda betalarens betaltjänstleverantör som tillhandahåller betalningssystemet, vidtar åtgärder för att återkalla felaktigt placerade medel och i de flesta fall beslutar om vilka mellanhänder som ska bidra till att utföra betalningstransaktionen. Den kontroll som leverantören utövar under de olika etapperna av genomförandet av en betalningstransaktion gör det också möjligt för denne att begära att mellanhänderna ska lämna relevant information om den berörda betalningsmottagaren, särskilt när, såsom i förevarande fall, betalningstransaktionen görs via en teknisk utrustning som tillhör en sådan mellanhand.
- 63 Såsom även anges i skäl 46 i direktiv 2007/64 kan det dessutom förväntas att det förmedlande institutet, som vanligtvis är ett "neutralt" organ såsom en centralbank eller en clearingorganisation, som överför betalningsbeloppet från den sändande till den mottagande betaltjänstleverantören kommer att lagra kontouppgifterna och kunna tillhandahålla dessa när så är nödvändigt.
- 64 Mot denna bakgrund ska de ställda frågorna besvaras enligt följande. Artikel 47.1 a i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att en betalares betaltjänstleverantör är skyldig att tillhandahålla betalaren information som gör det möjligt att identifiera den fysiska eller juridiska person som är mottagare till en betalningstransaktion som debiterats betalarens konto och inte endast den information som betaltjänstleverantören, efter att ha gjort erforderliga ansträngningar, förfogar över med avseende på denna betalning.

Rättegångskostnader

- 65 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artikel 47.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG.

ska tolkas på följande sätt:

En betalares betaltjänstleverantör är skyldig att tillhandahålla betalaren information som gör det möjligt att identifiera den fysiska eller juridiska person som är mottagare till en betalningstransaktion som debiterats betalarens konto och inte endast den information som betaltjänstleverantören, efter att ha gjort erforderliga ansträngningar, förfogar över med avseende på denna betalning.

Underskrifter